

או על שהיו משמשין בחסרון מעיל כדכתבתי במ"א דכל מי שמצווה על פריה ורביה מצווה על השחתת בתשובתי חלק א', וגם מלידת ער ואונן ומיתתן יש זרע, כמו שמבואר בפוסקים טאה"ע בכמה מקומות ללמוד דהשחתת זרע חייב מיתה, וגם כדכתבתי לעיל דיש ללמוד מזה דבני נח מצווים על פריה ורביה, אכן העזר ובמפרשים בענין זה.

הערה

סימן קיג

בדיני קידוש לבנה, ברכת החודש ויוכ"ק

הערה

מנהג ותיקון יפה בשבת שמברכין החודש הואיל ומזכירין עכשיו ר"ח, לקיים מצוות חישוב המולד בזמנה, ומזה נשתרשב המנהג לשאול טרם שמברכין החודש אחר המולד, רק לא כהעולם הטועים לשאול אחר מולד הבא בחודש שנכנס, רק כעולם של תקון מצוה בזמנה ולשאול אחר מולד מחודש העבר ויוסיף על מולד זה שעבר א' י"ב תשצ"ג ויחשב מולד הבא, ובוזה מקיים מצוות חישוב מולד בזמנה בשעת מעשה, עכ"ל, והנהני. ועמ"ש לעיל באריכות.

עיין בס' שארית יעקב על הא דאמרין בש"ס דשבת (ק"ח): אר"י יהא חלקי עם גומרי הלל בכל יום, איני וכו' ה"ז מחרף ומגדף. עיין מה שפי' רש"י שם (ד"ה ה"ז מחרף ומגדף). וכתב הנ"ל: מכאן אני קורא תגר על המנהג שעושים בער"ח יו"כ קטן ולא נזכר בש"ס ופוסקים ומדרשים, ונ"ל כמו שנזכר בגמ' ופי' רש"י הנ"ל דהרי זה כמתלוצץ כנ"ל, לפי שיוהכ"פ הוא יום מיוחד לעשותו רק פעם א' בשנה כמו שיסוד הפייט יום זה אחרת בשנה. ושמעתי אומרים בימי הגאון הגדול מוהר"ר חיים אב"ד דק"ק הראדני שבטל מנהג זה בימיו ולא היה מניח כלל לעשות יום כפור קטן, והרוצה לעשות יו"כ עכ"פ לא יעשה בביהכנ"ס שמתפללין בו תמיד כל השנה כמו שבאמת באיזה קהלה נוהגין כן, ע"כ. ויש להביא ראיה לנדרן זה ממ"ש בשו"ת שבו"י ח"ב לענין המתפללים שימתינו לבוקר בביהכנ"ס, ע"ש.

עיין מה שכתבתי בתשובתי חלק א' לענין שמצד הדין ראוי לקדש הלבנה בתחילת ראייתה והוכחתי כך מש"ס דסנהדרין (מב.) פ' היו בודקין והארכתי למעניתי. ומה שכתבתי בחלק ג' (סימן קיא) לענין דאם עבר הזמן מחצי א' י"ב תשצ"ג ואם לא מקדשין אותה בליל שבת לא יכולין אחר כך לקדשה, דמותר לקדשה בליל שבת (עיין שבו"י ח"ג סי' ל"א), ועל הגליון שם כתבתי דהעולם טועים שמקדשין החודש בשבת שקודם ר"ח ושואלין על המולד מתי יהיה, וזהו טעות כי צריך לשאול על המולד שעבר, והארכתי שם.

ואח"כ מצאתי להדיא בס' שנדפס מחדש שארית יעקב בפרשת ואתחנן (דברים ד ו) בפסוק 'ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים' שכתב בזה"ל: יען שראיתי אנשים טועים ומטעים ומנהג טעות הוא בידיהם, כמה ששואלים בכל פעם טרם שמברכין החודש בביהכנ"ס אחר מולד שיבוא בחודש הנכנס, ונ"ל שהוא זכר לקידוש החודש שהיה דווקא על פי הראיה, ובאמת הבל יפצה פיהם כי אין אנו מזכירין קידוש החודש רק מתפללין על החודש שיבוא שיתחדש לחיים ולשלום. ונראה לי טעם הגון, דאיתא (שבת ע"ה): כל היודע לחשב תקופות ומולדות ואינו מחשב, עליו הכתוב אומר (ישעיה ה יב) "ואת פועל ה' לא יביטו", נמצא דמצוה לחשב המולד, והיא מצוה שאין קבוע לה זמן, מזה יבוא

2. בשבו"י ח"ב סי' מ"ד כתב בענין שהתאספו מגין יחיד סגולה בראש אשמורה שלישית לקונן על חורבן ביהמ"ק אי איכא משום יוהרא. ופסק דרך בכל הציבור או רובו, או ביחיד בצנעא אין בו משום יוהרא. אבל במקצת הציבור ובפרהסיא אסור. עיי"ש.

1. עיין בס' דרך פקודיך במ"ע של קידוש החודש בחלק המעשה סעיף י' דמוטלת מצוה על כאו"א מישראל לחשב המולדות מחודש לחודש, והוא ע"י הוספת יום א' י"ב שעות ותשצ"ג חלקים. עיי"ש.